

A retorikai elemzés legfontosabb szempontjai

Mi a retorikai helyzet?

- Milyen körülmények teszik szükségessé/ lehetővé a meggyőzést?
- Milyen körülmények között/ előzmények után hangzik el a beszéd/ íródik meg a szöveg?

Ki a szerző/ beszélő?

- Hogyan alapozza meg az éthosztát (hitelességét)?
- Tájékozottnak/ kompetensnek/ igazságosnak/ objektívnek tűnik-e?
- Milyen hírnévnek örvend a beszélő, és hogyan használja ki/ próbálja ellensúlyozni azt?

Mi a beszélő célja?

- Támad vagy véd?
- Rábeszél valamilyen cselekedetre vagy lebeszél róla?
- Dicsér vagy bírál?
- Tanít, szórakoztat, vagy...?

Milyen a hallgatóság?

- Milyen hallgatóságnak szánja a rétor a beszédet?
- Van-e másodlagos hallgatóság?
- A hallgatóság mely értékeire hivatkozik a beszélő?
- A hallgatóság milyen meggyőződéseire hivatkozik a beszélő?

Mi az üzenet tartalma?

- Mi az alapgondolat?
- Melyek a fő érvek? *[elemzésük és értékelésük a logikára tartozik]*
- Milyen toposzokra támaszkodik a beszélő?
- A hallgatóság észére vagy érzelmeire apellál?

Milyen formai jellegzetességei vannak a beszédnek/ szövegnek?

- Milyen a felépítés?
- Milyen műfajba/ típusba tartozik?
- Milyen alakzatokat és szóképeket tartalmaz?
- Milyen a szöveg hangvétele/ stílusa?

Megfelel egymásnak tartalom és forma?

- Segítik vagy hátráltatják az egyes formai jellegzetességek a beszélőt céljának megvalósításában?

Sikerül-e a szerzőnek beszéddel/ szöveggel megvalósítani a célját?

- Tudunk valamit a hallgatóság reakciójáról?
- Sikerül-e a beszélőnek üzenetét megfelelő módon igazítani a körülményekhez és a hallgatósághoz? Mit csinál jól? Mit csinál rosszul?

Mit a árul-e a szöveg arról a kultúráról, melynek terméke?

- Milyen értékek, meggyőzések, szokások jellemzik a beszélőt és a hallgatóságot?
[bennünket nem fog érdekelni – de azok a könyvek, melyek címében a „rhetoric” szó szerepel, szinte minden erről szólnak]